HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

כתב רחמנא לא תוכל לאוקמה בלאו ועדיין לאו שבכללות הוא אם כן נימא קרא לא תוכל לאכלם [א] בשעריך מעשר דגנך תירושך ויצהרך למ"ל ליחודי אכילה [ב] דכל חד וחד א"ר יצחק [א]האוכל לחם קלי וכרמל לוקה ג' והא [ג] [א)]אין לוקין על לאו שבכללות שאני הכא דמייתר קראי לימא קרא לחם ונילף קלי וכרמל מיניה איכא למיפרך מה ללחם שכן נתרבה אצל חלה נכתוב קלי ולא לכתוב לחם [ד] ונילף מקלי לחם מקלי לא אתי משום דקלי איתיה בעיניה לחם לא איתיה בעיניה כרמל מקלי לא אתי משום דקלי [ב]נתרבה אצל מנחות כרמל לא נתרבה אצל מנחות נכתוב כרמל ונילף לחם וקלי מיניה איכא למיפרך מה לכרמל שכן לא נשתנה מברייתו מן חד לא ילפי ניליף חדא מן תרין לא נכתוב קרא לחם ונילף מקלי וכרמל איכא למיפרך מה לקלי וכרמל דאיתנהון בעיניהון לא נכתוב קרא כרמל ונילף מלחם וקלי איכא למיפרך מה ללחם וקלי שכן נתרבו אצל מנחות אמר לך רבי יצחק לא נכתוב קרא קלי ונילף מלחם וכרמל מאי פרכת אי פרכת מה ללחם שכן נתרבה אצל חלה כרמל יוכיח ואי משום דכרמל לא נשתנה מברייתו לחם יוכיח הלכך לוקה דמייתר [ה] ואימא קלי דמייתר מחייב חדא אכולהון מחייב חדא אם כן נכתוב קרא לחם כרמל וקלי אי נמי נכתוב קלי ולחם וכרמל אמאי כתב לקלי באמצע הכי קאמר לחם [ו] בקלי נחייב וכרמל נחייב בקלי [ג]א"ר ינאי לעולם אל תהי גזירה שוה קלה בעיניך שהרי פיגול אחד מגופי תורה ולא לימדו הכתוב אלא מגזירה שוה [ז] דאמר רבי יוחנן [ג)]תני [ח] זבדא בר לוי נאמר [ט] להלן [1]ואוכליו עונו ישא ונאמר כאן [2]והנפש האוכלת ממנו עונה תשא מה [י] להלן כרת [ג]אף כאן כרת א"ר סימאי לעולם אל תהי גזירה שוה קלה בעיניך שהרי נותר אחד מגופי תורה [ד]ולא לימדו הכתוב אלא מג"ש מאי היא יליף קדש קדש [יא] ואוכליו עונו ישא כי את קדש ה' חלל וכתיב [3]ושרפת את הנותר באש [יב] כי קדש וגו' אמר אביי לעולם אל תהי ג"ש קלה בעיניך שהרי [ה]בתו מאנוסתו [יג] הן הן גופי תורה ולא לימדה הכתוב אלא מג"ש [ז]דאמר רבא אמר לי ר' יצחק בר אבדימי אתיא הנה הנה לאיסורא אתיא זמה זמה לשריפה אמר רב אשי אל תהי ג"ש קלה בעיניך שהרי [י]נסקלים הן הן גופי תורה ולא לימדה הכתוב אלא מג"ש [ט]דתניא נאמר כאן דמיהם בם ונאמר באוב וידעוני דמיהם בם מה להלן בסקילה אף כאן בסקילה: המפטם את השמן כו': ת"ר [ז]המפטם[י] את השמן ללמוד בו [יד] [או] למוסרו לציבור פטור לסוך חייב והסך ממנו פטור לפי [ח]שאין חייבין אלא על סיכת שמן המשחה שעשה משה בלבד אמר מר ללמוד בו [או] ע"מ למוסרו לציבור פטור מנלן אתיא [טו] מתכונתו מן במתכונתה דקטרת וכתיב לגבי קטרת [4]לא תעשו [י]לכם לכם הוא דאסור אבל למוסרו לציבור פטור גבי שמן נמי למוסרו לציבור פטור ותיהדר קטרת [טז] ונילף משמן מה שמן כי מפטם לחציין פטור אף קטרת נמי כי מפטם לחציין פטור אלמה [ח]אמר רבא קטרת [ט]שפטמה לחציין חייב שמן [י]שפטמו לחציין פטור אמר לך רבא גבי שמן כתיב ובמתכונתו לא תעשו כמוהו כמוהו הוא דאסור אבל חציו שפיר דמי גבי קטרת [יז] דכתיב והקטרת אשר תעשה כל עשייה דקטרת אפשר דמקטיר פרס שחרית ופרס בין הערבים ת"ר [כ]שמן המשחה מר דרור ה' מאות קדה ה' מאות קנמון בשם ה' מאות וקנה בשם חמשים ומאתים נמצאו כולם אלף ושבעה מאות וחמשים [יח] תנא מניינא קמ"ל תנא הא קא קשיא ליה אימא קנה בשם כקנמון בשם מה קנמון בשם מחציתו בחמשים ומאתים אף קנה בשם מחציתו חמשים ומאתים דהוו להו תרין אלפים ואימא ה"נ אם כן נכתוב קרא קנמון בשם וקנה בשם מחצה ומחצה חמשים ומאתים אמר ליה רב פפא לאביי כשהוא שוקל בהכרע הוא שוקל או עין בעין הוא שוקל אמר ליה רחמנא כתב בד בבד ואת אמרת בהכרע (א) והאמר רב יהודה הקב"ה יודע [יט] הכרעות אלמא דאית בהו הכרע אלא אמר רב יהודה דקנמון בשם אמאי מייתי מחציתו דחמש מאות חמשים ומאתים בחד זימנא וחמשים ומאתים בחד זימנא כיון דכולהון ה' מאות הויין נייתי ה' מאות בבת אחת ש"מ מדקמייתי לה לקנמון בשם בתרי זימני הכרע אית ביה והקב"ה יודע בהכרעות ומאי בד בבד אמר רבינא [כ] שלא יניח משקל במשקל וישקול ת"ר [ט]שמן המשחה שעשה משה במדבר [כא] משלקו [י]העיקרין דברי ר' יהודה א"ל רבי יוסי והלא לסוף העיקרין אינו סיפק [כב] כיצד עושה הביאו העיקרין ושלקום [ל]במים והציף עליהן שמן [כג] המשחה וקלט את הריח וקיפחו אמר לו ר' יהודה וכי

לחם ישנו במנחות דלחם הפנים איקרי מנחה [י]ושתי הלחם של עצרת דכתיב בהו (במדבר כח) בהקריבכם מנחה חדשה: **שכן איתנהו בעינייהו.** הלכך לא מצית ילפת לה דהא כי אמרינן מה לקלי דאיתיה בעיניה ליכא למימר כרמל יוכיח: **שכן נתרבו אצל מנחות.** וכי פרכת מה לקלי שכן נתרבה על ידי מנחות ליכא למימר לחם יוכיח: **הפגול א' מגופי תורה.** דחייבין עליו כרת ולא למדוהו הכתוב שיהא בכרת אלא נאמר בקדושים תהיו ואוכליו עונו ישא ואע"ג דכתיב ביה פגול לא בפיגול גמור קמיירי אלא במחשב בשחיטה חוץ למקומו דהכי דרשינן בתורת כהנים [ל] ובשחיטת קדשים (זבחים כח:) אם אינו ענין לחוץ לזמנו תנהו ענין לחוץ למקומו וליכא למימר דהאי כרת עליה קאי דכתיב בפגול גמור בצו את אהרן והנפש האוכלת ממנו עונה תשא ודרשינן בתורת כהנים [מ] ממנו עונה תשא ולא מחברו דהיינו חוץ למקומו דכתיב ביה מחשבה כותיה: **נאמר כאן.** בצו את אהרן בפגול גמור והנפש האוכלת וגו' והתם כתיב לא יחשב דהיינו פגול גמור חוץ לזמנו: **ונאמר להלן.** גבי נותר בפרשת קדושים תהיו ואוכליו עונו ישא וגו' מה (כאן) [להלן] בקדושים תהיו כרת דכתיב ונכרת: **ולא למדו הכתוב.** לנותר בכרת אלא בגזירה שוה דלא ידעינן דהאי כרת דקדושים תהיו בנותר קמיירי דהא בתר דקרא דחוץ למקומו כתיב ומשמע דעליה קאי אלא משום דאתיא קדש קדש: **בתו מאנוסתו אחד מגופי תורה.** דבשריפה: **אתיא הנה הנה.** כתיב באשתו (ויקרא יח) ערות אשה ובתה לא תגלה דמשמע בתה ממנו ובתה מאחר סיפיה דקרא שארה הנה זמה היא וכתיב (שם) ערות בת בנך או בת בתך ובאנוסה כתיב דהא בת בתו מאשתו נפקא לן מקרא דלעיל ערות אשה ובתה [נ]ובתו לא כתיבא באנוסתו אלא אתיא הנה הנה מאשתו כתיב באשתו שארה הנה זמה היא וכתיב באנוסתו כי ערותך הנה [ס]מה התם כתיבא בתו דכתיב אשה ובתה אף כאן נמי באנוסה עשה בתו כבת בתו. וא"ת קל וחומר הוא אין מזהירין מן הדין: **זמה זמה לשריפה.** [ע]כי יקח איש את אשה ואת אמה זמה היא (ויקרא כ): **נסקלין.** רוב חייבי סקילה כגון הבא על האם ועל הכלה לא כתיבא סקילה אלא דמיהם בם (שם): (ב) **המפטם.** לסוך ממנו חייב דכתיב (שמות ל) אשר ירקח כמוהו: **והסך ממנו.** אחר שלא פטמו [כד]: (ג) ואשר יתן ממנו [פ]מאותו של משה: **לחצאין.** כגון ו' לוגין דההוא דמשה הוה הין י"ב לוגין: חצאין דקטרת קפ"ד מנין דבכל יום היה מקטיר מנה כדאמרינן לקמן (ד' ו.) [צ]שס"ה מנין (כמנין ימות החמה): **פרס שחרית.** חצי מנה: **ה' מאות.** שקלים: **קנמון בשם ה' מאות.** דהכי אמר קרא [ק]מחציתו חמשים ומאתים דלהכי נקט מחציתו שלא יהו שוקלים אותו הכל ביחד אלא לחצאין כדי שיהו שם שתי הכרעות: **תנא הכי קשיא ליה.** כלומר להכי אשמעינן ברייתא דאי ממשמעותא דקרא הוה אמינא קנה בושם כקנמון בשם דמחציתו דקרא אתרוייהו קאי קמ"ל: **מחצה למחצה.** שהיו שוקלין לחצאין: **עין בעין.** שאין הבשם מכריע: [כה] (ע"א) **המקום יודע בהכרעות.** שלא היה שוקל ההכרעות לבד אלא מניחן כמות שהן והמקום יודע מה משקלו. פירוש רומי: **אלא אמר [כו] רב יהודה הכי קשיא ליה כו'.** ה"ג **אלא אמר רב יהודה.** מדקא מייתי ליה תרי זימני ודאי לאפושי הוא דעבד: **שלא יניח משקל כו'.** שישקול כל בשם ובשם כנגד הברזל ולא ישקול במניין דמר דרור ויחזור וישקול קדה כנגד מר דרור: **העקרין.** [כז] בבשמים: **אינו סיפק.** דשמן לא הוה אלא י"ב לוגין ועיקרין הוו טובא [כח]: **ושראן במים.** שיבלעו המים ולכשיציף עליהן השמן לא יבלעוהו: **וקלט השמן את הריח וקפחו.** קנחו וחברו קפחת את הרועה ביומא (דף פג:). קנחו משה לשמן מעל העיקרין ונתנו בצלוחית:

תוספות א"כ לכתוב קרא לא תוכל לאכלם. ולא מצי למימר מדהוי ליה למימר דגנך לחוד דאכל חד וחד איכא פירכא דגן שנתרבה אצל חלה ותירוש בנסכים ויצהר במנחות ל"א ומתירוש ויצהר לא אתי דגן שכן יש בהן צד ריבוי אצל מזבח אך קשה דליכתוב דגן ויצהר או דגן ותירוש וליתי הך מינייהו: **אימא** קלי דמייתר נחייב חדא וכו'. לעיל גבי חלב שור וכבש ועז הוי מצי למיפרך הכי:

מסורת הש"ס

א) לעיל ד. וש"נ, ב) עי' בס' ב"ש שמחק כאן א"ר ינאי דלא שייך למימר עליו דא"ר יוחנן הלא ר' ינאי רבו של ר"י היה אלא גרס אח"כ גבי אמר ר' סימאי א"ר ינאי, ג) [עי' זבחים כח:], ד) חגיגה יא: סנהדרין נא. עה: פז: יבמות ג., ה) [סנהדרין נד. סו.], ו) [תוספתא מכות רפ"ג], ז) עי' בב"ש, ח) [לקמן ו: ע"ש], ט) [הוריות יא: כל הענין ע"ש], י) נ"א עם העיקרין [עי' בב"ש], כ) [עי' מנחות פ"ה מ"ג ותוי"ט], ל) [קדושים פרק א], מ) [צו פרשה ח], נ) נ"ל ובתו מאנוסתו לא כתיבא, ס) [ויקרא יח], ע) נ"ל ואיש אשר יקח את אשה כו', פ) [שמות ל], צ) [נ"ל שס"ח], ק) [שם],

עין משפט נר מצוה

כז א מיי' פ"י מהלכות מאכלות אסורות הל' ג [ופי"ח מהל' סנהדרין הל' ג]:
כח ב מיי' פ"ז מהלכות תמידין ומוספין הלכה יב:
כט ג מיי' פי"ח מהל' פסולי המקודשין הל' ו:
ל ד מיי' שם הלכה י:
לא ה מיי' פ"ב מהלכ' איסורי ביאה הל' ו:
לב ו מיי' פט"ו מהלכות סנהדרין הל' י:
לג ז מיי' פ"א מהלכ' כלי המקדש הל' ד:
לד ח מיי' שם הל' ה:
לה ט מיי' פ"ב שם הל' ט:
לו י מיי' פ"א שם הלכה ד:
לז כ ל מיי' שם הלכה ג:

תורה אור השלם

1. וְאֹכְלָיו עֲוֹנוֹ יִשָּׂא כִּי אֶת קֹדֶשׁ יְיָ חִלֵּל וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּיהָ: ויקרא יט ח
2. וְאִם הֵאָכֹל יֵאָכֵל מִבְּשַׂר זֶבַח שְׁלָמָיו בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לֹא יֵרָצֶה הַמַּקְרִיב אֹתוֹ לֹא יֵחָשֵׁב לוֹ פִּגּוּל יִהְיֶה וְהַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מִמֶּנּוּ עֲוֹנָהּ תִּשָּׂא: ויקרא ז יח
3. וְאִם יִוָּתֵר מִבְּשַׂר הַמִּלֻּאִים וּמִן הַלֶּחֶם עַד הַבֹּקֶר וְשָׂרַפְתָּ אֶת הַנּוֹתָר בָּאֵשׁ לֹא יֵאָכֵל כִּי קֹדֶשׁ הוּא: שמות כט לד
4. וְהַקְּטֹרֶת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בְּמַתְכֻּנְתָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם קֹדֶשׁ תִּהְיֶה לְךָ לַייָ: שמות ל לז

הגהות הב"ח

(א) גמ' ואת אמרת בהכרע אמר ליה והאמר רב יהודה הקב"ה יודע בהכרעות וכו' קנמון בשם אמאי מייתי מחציתו חמש כצ"ל ואות ד' נמחק: (ב) רש"י ד"ה נסקלין וכו' בם הס"ד ואח"כ מ"ה לסוך המפטם: (ג) ד"ה והסך וכו' פטמו הס"ד ואח"כ מ"ה שעשה משה דכתיב ואשר יתן:

מוסף רש"י

אתיא הנה הנה לאיסורא. כתיב בנשואין שארה הנה זמה היא, וכתיב באונסין כי ערותך הנה, מה הנה האמור בנשואין עשה הכתוב בתה כבת בתה וכבת בנה, אף באונסין עשה הכתוב בתו כבת בתו וכבת בנו, **אתיא זמה זמה לשריפה.** מאחר שלמדת אנוסה מנשואה ובנשואה כתיב זימה היא, כמה דכתיב באנוסה דמי וחזור ולמוד בה שריפה מאיש אשר יקח את אשה ואת אמה זימה היא באש ישרפו אותו ואתהן (חגיגה יא: וכעי"ז יבמות ג. וסנהדרין נא. עה.). ומן ק"ו לא תייתיה דאין עונשין מן הדין, אבל גזרה שוה הוי כאילו מפורש בו, דהא להך דרשה איכתיב הנה יתירה (סנהדרין נא.). **מה להלן בסקילה.** דכתיב באבן ירגמו אותם (סנהדרין סו.). **שמן המשחה שעשה משה.** דכתיב (שמות ל) שמן משחת קדש יהיה זה לי (המפרש הוריות יא:). **העיקרין.** אותם שרשים של בשמים האמורים בפרשה, דכתיב ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור וגו' (שם). **לסוף העיקרין אינו סיפק.** לפי שהשמן לא היה אלא י"ב לוגין כדמפרש לקמן והעקרים היו מרובים ואפילו בסיכה היה נבלע בעיקרים כל שכן בשליקה (שם). **ושלקום במים.** ברישא, שהיו מתמלאים מן המים ושוב לא יהיו בולעים מן השמן כל כך (שם). **והציף עליהן.** לאחר שהוציאם מן המים כדי שיקלוט השמן מריח הבשמים (שם). **וקפחו.** ומוציא השמן לאחר (שם).

שיטה מקובצת

א] לאכלם מאי לא תוכל לאכול בשעריך מעשר כו' ויצהרך ליהודי: ב] אכילה אכל חד וחד: ג] אין לוקין על לאו שבכללות ואע"ג דכולן מפורשין במקרא בהדיא אפ"ה חשיב להו לאו שבכללות משום דא"נ לא נתפרשו שמעינן כולהו שפיר מכלל דלא תוכל לאכול מעשר כו' כדפי' לעיל גבי חלב שור וכשב ועז. תוס': ד] לחם וכרמל ונילף: ה] עי' בחדושין: ו] לחם כקלי מחייב וכרמל מיחייב כקלי: ז] שוה דיליף עון מנותר דאמר: ח] תני זבדא בר לוי צ"ע דבפ"ב דזבחים (דף כח) לא מייתי זבדא בר לוי: ט] עי' בחדושין: י] מה כאן כרת אף להלן כרת: יא] קדש כתיב הכא ואוכליו: יב] עי' בחדושין: יג] מאנוסתו אחד מגופי תורה: יד] בו ע"מ למוסרו לצבור צ"ע היכא משכחת לה שהרי לא נעשה ממשה ואילך שום שמן המשחה שהרי הוא קיים לעתיד לבא כדאמרי' לקמן וצ"ל אע"ג דלא צריך אם עשאו למסרו לצבור פטור. תוס': טו] אתיא ובמתכונתו: טז] קטרת ותילף אות נ' נמחק: יז] יח] יט] כ] עי' בחדושין: כא] במדבר היה שלקו עם עקרים דברי ר"י: כב] סיפק אלא כיצד עושה הביאו העיקרין ושראום במים תיבת ושלקום נמחק: כג] תיבת המשחה נמחק: כד] פטמו פטור שנאמר ואשר והד"א: כה] מכריע המקום יודע בהכרעות לשלם שכר המרבה בהכרעות ע"א: כו] אלא אמר אביי רב יהודה: כז] העיקרין הבשמים אות ב' נמחק: כח] טובא שס"ח מנין [אא"ה כן היה הגירסא לפני הכ"מ ובה"ז מחקו כי עיקרין הוי טובא עכ"ה]:

רבינו גרשום

אין חלוקין דאין בהו מעשה: קסבר. ר' יוחנן מאן תנא מתני' דכריתות ר' עקיבא היא דאמר לא בעינן מעשה דאפי' כי לית ביה מעשה א) (לית ביה חילוק חטאת) כדסבירא (ד)ליה במגדף דחייב חטאת אע"ג דלית ביה מעשה כדתרצינן מתני' בשמעתין דלעיל הילכך טעמא דידי דלית בהו חילוק משום דשניהם בלאו אחד נאמר: וריש לקיש. אמר לך אנא ודאי כרבנן סבירא לי דבעו מעשה אלא אפי' מתני' ר' עקיבא כדקאמרת אפי' הכי לא קשיא לי נהי דלא בעי ר' עקיבא מעשה רבה כרבנן מעשה זוטא מיהא בעי לאפוקי ידעוני דלית ביה אפי' מעשה זוטא כלל והלכך לא הוי חילוק ובעל אוב לר' עקיבא מאי מעשה זוטא אית ביה הקשת זרועותיו שמקיש זרועותיו זה בזה ומדבר מבין שחיו ומבין אצילי ידיו ע"י כישוף: ומגדף אית ביה מעשה זוטא עקימת שפתותיו: קא ס"ד. דהקשת זרועותיו לריש לקיש הוי מעשה זוטא אפילו מדרבנן מדלא פליגי רבנן בבעל אוב כדפליגי במגדף: מיתיבי וכו' ניתני לרבנן יצא מגדף ובעל אוב דלית בהו מעשה אין הכי נמי דאי בעי למיתני אלא חדא מן תרתי קתני יצא מגדף וה"ה לבעל אוב: וליתני יצא בעל אוב ולא ליתני יצא מגדף: מגדף איצטריך. סד"א הואיל וכתיב כרת דידי' במקום קרבן דכתיב לעיל והיה אם מעיני העדה נעשתה לשגגה אימא מודו ליה רבנן לר' עקיבא דמעשה זוטא הוי מעשה וליחייב קרבן קמ"ל דלא ולהכי תנא יצא מגדף: עולא אמר בעל אוב דקתני. במתני' דחייב חטאת לדברי הכל במקטיר לשד שיטענו לדבר מבין שחיו דהקטרה היינו מעשה רבה: א"כ. מקטיר לשד היינו ע"ז: אלא. במקטר לשד שלא לשום עבודה אלא על מנת לחברו שיבא אליו ויקבוץ לו שדים הרבה שיעש' רצונו: א"כ היינו חובר חבר. שמקבץ כיתות של חיות ושל נחשים ע"י כשוף דאינו אלא בלאו: א"ל אע"ג דמקטיר לשד על מנת לחברו לשום אוב היינו חובר וחובר חבר בלאו גרידא הוא התורה אמרה חובר חבר כגון זה דבעל אוב בסקילה ובשוגג חטאת: אחד חובר גדול. שמקבץ כיתות של חיות גדולות: ואחד חובר קטן. שמקבץ חיות קטנות: ואפי' נחשים ועקרבים דחייב על לאו דלא ימצא: אמר אביי אפי' חובר למיצמד זיבורא ועקרבא שידחקו זה את זה ויהרגו זה את זה אסור: ואי קא אתאן בתריה. שרוצין להזיקו ומשום הכי מחברן שלא יזיקוהו שרי: הקשת שפתיו דמגדף לרבנן להוי מעשה ואמאי קא אמרי יצא מגדף: ב)אמר רבא שאני מגדף הואיל ועיקר איסורו היינו במחשבת הלב ומחשבה לא הויא מעשה אבל בעלמא היכא דלא אזלינן בתר מחשבה אמרינן דהקשת שפתיו הוי מעשה: מתיב ר' זירא. יצאו עדים זוממין. (בהי) ברייתא היא בתורת כהנים דקתני אי מה עבודת כוכבים שחייבין עליה מיתת ב"ד. אף אינו מרבה אלא את שחייב מיתת ב"ד את מה אני מרבה כגון מקלל אביו ואמו ומסית ומדיח [ונביא] השקר והעדים זוממין ת"ל ועשה יצאו אלו שאין בהן מעשה הלכך אין בהן חטאת: ואמאי. אין בהן מעשה והא בעדים ע"פ כתי' על פי שנים עדים ונימא דעקימת שפתו הוי מעשה וליחייב חטאת: אמר רבא. שאני עדים זוממין הואיל וישנן בראייה שעיקר עדותן היינו שמעידין שראינו כך וכך ובראייה לית בה מעשה להכי לא ניתנה שגגתן לכפרה דאין בהן מעשה: לחייב על כל אחת ואחת. על כל מין ומין: ג)היינו לאו שבכללות שכולל חלב דשור וכשב ועז: ורבנן סברי אין לוקין. ומיהו חדא מיהא לקי: דמייתרי ליה קראי. לחלק דנכתב קרא כל חלב לא תאכלו והיה הכל במשמע: שפיר קאמרי ליה. רבנן דלמישרי חלב דחיה אתו ולא לחלק: אלא היינו טעמא דר' ישמעאל דקסבר. נכתוב כל חלב שור למעוטי דחיה וכשב ועז הוו בכלל שור דבהמה נינהו כמו שור אלא למאי הילכתא כתבינהו לחלק: הוה אמינא נילף שור משבת כתיב הכא שור וכתיב גבי שבת ושורך וחמורך מה גבי שבת חיה ועוף כיוצא בהן דוכל בהמתך יתירא איתרבי דאסור לעשות בהן מלאכה בשבת ויש מלאכה בעופות כגון דש באווזין ותרנגולין: אף הכא באכילת חלב חיה ועוף כיוצא בו דחלבה אסור: שפיר קאמרי ליה. רבנן דלהכי צריכי ולא לחלק: קסבר ר' ישמעאל א"כ לכתוב קרא כל חלב כשב בלבד ולא מצית יליף מיניה ג"ש משבת דלא כתיב תמן כשב ולא עז. הואיל ונתרבה בנסכים. דכתיב ונסכיהם חצי ההין לפר: מה לעז שכן נתרבה אצל עבודת כוכבים ביחיד. דכתיב והקריבה עז בת שנתה מה שאין כן בהנך שור נתרבה אצל עבודת כוכבים בצבור דכתיב ועשו כל העדה פר בן בקר וכו': שכן יש בהן צד רבוי. שור יש לו רוב נסכים שראויין למזבח כשב אליה שלו קריבה למזבח מה שאין כן בעז: שפיר קאמר ליה דמצרך צריכין ולא לחלק אתו: לעולם. כדקאמרינן מעיקרא דא"כ דלא לחלק אתו ניכתוב כו': ודבר למד מעניינו. מה חיה בקדשים ליתא אף באיסור חלב ליתא: ושור וכשב ועז לא אתי אלא לחלק: מכלל דרבנן דאמרי דצריכי סברי לא ילפינן דבר מעניינו והא היינו אחת מי"ג מדות שהתורה נדרשת: ר' ישמעאל סבר למדין. לאו דכל חלב שור מן לאו דחקת עולם ודאי בענינא דקדשים כתב דלפניו ולאחריו אינו מדבר אלא בקדשים אבל האי כל חלב שור לא כתיב בענינא דקדשים כל כך דהא סמיך ליה וחלב נבלה וחלב טרפה דהיינו דחולין וכיון דילפי' לאו דכל חלב מהלאו דחקת עולם דכתיב בקדשים (אבל האי כל חלב שור לא כתיב בענינא דקדשים דלית בהו חיה) אפי' כתיב כל חלב לא תאכלו סתמא (דלא) [ולא היה] כתיב שור וכשב ועז לא איכא לספוקי בחלב דחיה דהא ליתא בקדשים: הלכך שור וכשב ועז לחלק למלקות הוא דאתא וחייב על כל אחת ואחת ד)איסורא בעלמא אבל לחלק מלקיות לכריתות אכתי לא ידעינן אלא ילפינן לאו דכל חלב ולאו

א) נראה דצ"ל ואפי' כי לית ביה מעשה מ"מ אית ביה חיוב חטאת כדסבירא ליה כו'. ב) ע"כ שייך לדף ג ע"ב. ג) נראה דצ"ל לוקין על לאו שבכללות והיינו לאו וכו'. ד) נראה מזה דרבינו היה לו גירסא אחרת כאן דרבנן סברי דלא ילפינן מיתורא רק לאיסורא בעלמא דעובר בג' לאוין אבל לא למלקות.